

**FAIRTRADE
KERK**

Fairsterk je kerk!

Handleiding en achtergronden campagne 'Fairtrade Kerken'
Versie april 2009

Fairtrade Kerken

Inleiding

In België en Groot-Brittannië is het al een groot succes: Fairtrade Gemeenten. Het publieksinitiatief begon in Engeland, waar Garstang zichzelf in 2001 tot eerste Fairtrade Gemeente van de wereld bombardeerde. Sindsdien volgden verschillende landen waaronder Nederland.

In Nederland werd op 07-07-2007 door Stichting Max Havelaar, de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels en de vereniging COS Nederland de Nederlandse Fairtrade Gemeente campagne geïntroduceerd. ICCO sloot zich er als partner bij aan, zodat nu vier organisaties de campagne landelijk aansturen. ICCO maakt de landelijke campagne financieel mede mogelijk. Intussen zijn er al in tientallen plaatsen in Nederland initiatieven om Fairtrade Gemeente te worden. Op 9 maart 2009 kregen de eerste twee Nederlandse gemeenten de titel uitgereikt: Goes en Groningen.

Net als in andere landen breidde de campagne zich in Nederland uit met deelcampagnes als 'Fairtrade Kerk', 'Fairtrade School' en 'Fairtrade Dorp'. In deze handleiding vind je meer informatie over Fairtrade Kerken. Meer informatie over de andere deelcampagnes vind je op www.fairtradegemeenten.nl

Fairtrade Kerken

Ook lokale kerkgemeenschappen kunnen fairtrade worden. De kerkgemeenschap kan de titel verkrijgen als deze aan drie criteria voldoet. De kerk moet zelf de titel aanvragen, eventueel in samenwerking met een lokale Fairtrade Gemeente werkgroep. Hieronder worden de criteria beschreven en toegelicht waaraan de kerkgemeenschap moet voldoen om voor de titel in aanmerking te komen.

Welke kerken kunnen meedoen?

Eigenlijk alle lokale kerkgemeenschappen in Nederland, ongeacht tot welke landelijke kerkorganisatie ze behoren. In een plaats kunnen meerdere lokale kerkgemeenschappen bestaan die allen behoren tot bijvoorbeeld de PKN of tot hetzelfde bisdom. In deze campagne worden deze echter als aparte kerkgemeenschappen beschouwd, immers, het gaat om de lokale kerkgemeenschap.

Hoe word je Fairtrade Kerk?

Voor het aanvragen van de titel kun je gebruik maken van een aanvraagformulier dat je op de website www.fairtradekerken.nl kan downloaden. Meld je kerk op de website aan. Dan weet de landelijke campagne stuurgroep welke kerken allemaal werken aan het behalen van de titel. Daar kun je laten zien aan welke criteria jouw kerk voldoet. Heb je alle criteria behaald? Vraag dan via het aanvraagformulier de titel Fairtrade Kerk aan.

Kerken die aan alle criteria voldoen en de titel krijgen, worden op de website www.fairtradekerken.nl vermeld. Daar zijn ook de criteria, het aanvraagformulier en andere documentatie te vinden om de plaatselijke kerkgemeenschap te helpen bij het behalen van de titel (www.fairtradekerken.nl).

criterium 1: gebruik van fairtrade producten

In criterium 1 staat het gebruik van fairtrade producten binnen de kerk centraal. De indicatoren voor dit criterium zijn:

- De kerkgemeenschap gebruikt fairtrade koffie en thee bij alle vergaderingen en bijeenkomsten van kerkbestuur, kerkraad, parochieraad, werkgroepen en andere bijeenkomsten in de eigen gebouwen.
- De kerkgemeenschap stelt deze producten ook beschikbaar bij activiteiten van derden in de eigen gebouwen.
- De kerkgemeenschap streeft ernaar het gebruik van fairtrade producten uit te breiden. Denk daarbij aan: fairtrade koekjes, suiker, frisdranken, fairtrade bloemen, maar ook aan bijvoorbeeld druk- en kopieerwerk op FSC-papier.

Toelichting bij gebruik:

De eerste twee punten in dit criterium zijn voorgeschreven en houden in dat overal en bij alle gelegenheden waar dat aan de orde is, de kerkgemeenschap fairtrade koffie en thee gebruikt.

Het derde punt is een streefdoel. Dat wil zeggen dat de kerkgemeenschap aannemelijk moet maken dat zij streeft naar uitbreiding van het gebruik van andere fairtrade producten. Dat kan bijvoorbeeld door aan te tonen dat en hoe de kerkgemeenschap werkt aan uitbreiding van fairtrade in het inkoopbeleid van de kerk.

Tips bij dit criterium

In bijlage 1 vind je alle fairtrade keurmerken, merken en verkoopkanalen die de campagne Fairtrade Kerken ondersteunt. Handig om uit te zoeken welke producten nu eigenlijk fairtrade zijn en waar je deze kunt kopen.

Criterion 2: communicatie over fairtrade

Criterion 2 heeft betrekking op de communicatie vanuit de kerk over fairtrade. De indicatoren voor dit criterium zijn:

- De kerkgemeenschap brengt fairtrade onder de aandacht bij haar eigen achterban via haar reguliere communicatie-uitingen. Bijvoorbeeld via de eigen website, het kerk- of parochieblad, publicaties in lokale media of mededelingen.
- Natuurlijk kan de kerk daar ook campagnematerialen zoals posters en stickers voor Fairtrade Kerken voor gebruiken.
- Als de titel Fairtrade kerk wordt toegekend, maakt de kerk dat aan de eigen achterban bekend.

Toelichting bij communicatie:

Omdat kerkgemeenschappen op verschillende manieren met leden, parochianen, vrijwilligers en dergelijke communiceren zijn er diverse mogelijkheden om aan dit criterium te voldoen. De kerkgemeenschap moet aantonen, bijvoorbeeld met kopieën, websitelinks etc. dat er regelmatig over fairtrade wordt gecommuniceerd met de eigen achterban.

Tips bij dit criterium

De kerk kan in de communicatie ook gebruik maken van het bestaande campagnemateriaal van Fairtrade Kerken en Fairtrade Gemeenten. Dit is verkrijgbaar via de gelijknamige websites (www.fairtradekerken.nl en www.fairtradegemeenten.nl). Je kunt gebruik maken van onder andere:

- Brochure
- Banner
- Stickers
- Eigen webpagina

Criterion 3: actie voor fairtrade

Criterion 3 staat voor een actie die de kerk organiseert om de eigen achterban te betrekken bij fairtrade. De indicatoren van dit criterium zijn:

- De kerk probeert de betrokkenheid van de eigen achterban bij fairtrade te vergroten.
- De kerk besteedt aandacht aan fairtrade tijdens toerustings- en bezinningswerk, in gespreksgroepen, bij activiteiten van werkgroepen voor Missie, Ontwikkeling en Vrede (MOV) of Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO), missiecomités en in bepaalde bijzonder toepasselijke periodes van het kerkelijk jaar zoals de vasten-, 40dagen- of adventstijd.
- De lokale kerkgemeenschap streeft er naar om de fairtradedecampagne ook buiten de eigen kerk te verspreiden. Bijvoorbeeld bij andere kerken, scholen, instellingen, de gemeente, etc.

Toelichting bij actie:

Lokale kerkgemeenschappen organiseren een groot scala aan activiteiten voor en met hun leden en parochianen. Studie- en bezinningsbijeenkomsten, cursussen, bijbelgroepen, jongerenpastoraat en ontwikkelingsactiviteiten van bijvoorbeeld de eigen werkgroep voor Missie, Ontwikkeling en Vrede (MOV) of Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO). Bij veel van die activiteiten kan de kerkgemeenschap aandacht besteden aan de achtergronden van eerlijke handel. De Vasten-, 40dagen- en Adventstijd zijn daarvoor geschikte periodes in het jaar. Daardoor probeert de kerkgemeenschap het draagvlak voor fairtrade te vergroten en laat mensen kennis nemen van de mogelijkheden die men in het dagelijks leven heeft om daar aan bij te dragen. Hoe de kerkgemeenschap dat doet, kan zij zelf invullen. De gemeenschap kan gebruik maken van bestaand materiaal van bijvoorbeeld de Wereldwinkels, Max Havelaar, KerkInActie, Disk of missiebureau's. Maar de kerkgemeenschap kan ook zelf activiteiten hierover ontwikkelen en uitvoeren.

Het laatste punt bij dit criterium is een streefdoel: We willen natuurlijk allemaal graag dat zoveel mogelijk organisaties, gemeenten en consumenten fairtrade producten gebruiken. Een Fairtrade Kerk kan daaraan bijdragen door zelf initiatieven daartoe te nemen of samen met anderen de campagne ook buiten de eigen kerkgemeenschap in de stad 'uit te rollen'.

Bijlage 1 : Wegwijzer voor het grote fairtrade bos

Er komen steeds meer producten op de markt met een label, een keurmerk of een verklaring dat het product duurzaam zou zijn. Maar, hoe herken je als consument in dit grote woud nu de fairtrade producten? Fairtrade Gemeente heeft in deze flyer alle initiatieven gezet die de campagne steunt.

Keurmerk

Fairtrade Gemeente steunt het keurmerk voor fairtrade en daarnaast ook twee andere keurmerken. MSC en FSC zijn keurmerken die net als het fairtrade keurmerk rekening houden met de drie p's van duurzaamheid (people, planet EN profit).

Initiatief:	Herkenbaar door:	Producten	Meer informatie
Max Havelaar keurmerk voor Fairtrade	het keurmerklogo: 	Koffie, thee, chocolade, fruit, katoen, rijst, wijn, suiker, bloemen etc.	www.maxhavelaar.nl (zie ook de product-zoekmachine) www.fairtrade.net www.ikbenoke.nl
MSC-keurmerk voor vis (Marine Stewardship Council)	het keurmerklogo: 	Vis	www.msc.org
FSC-keurmerk (Forest Stewardship Council)	het keurmerklogo 	Hout en papier	www.fscnl.org

Erkenning

Initiatief	Herkenbaar door:	Producten	Meer informatie
Landelijke Vereniging van Wereldwinkels (LVWW)	De LVWW erkent en controleert importeurs en niet de producten zelf. De producten zijn zelf dus niet gelabeld als fairtrade. Een overzicht van de erkende leveranciers vindt je op de website van de wereldwinkels.	Cadeaus, sieraden, vazen, speelgoed, etc	www.wereldwinkels.nl (onder het kopje links staan alle erkende importeurs) Een aantal importeurs werken samen in Centrum Mondiaal: www.centrummondiaal.nl
World Fair Trade Organisation (WFTO)/IFAT	WFTO/IFAT erkent haar eigen leden als zijnde fairtrade. De producten dragen geen label, maar de leveranciers mogen het logo van WFTO en/of IFAT in hun communicatie gebruiken. 	Divers (cadeaus, sieraden, vazen, speelgoed, etc)	www.wfto.com (klik rechtsbovenin op de pagina op 'find a supplier')
Fair Flowers Fair Plants	Het label 	Bloemen en planten	www.fairflowersfairplants.com

Fair Wear	De producten zijn niet herkenbaar aan een label. De organisatie heeft wel een overzicht van deelnemers op de website staan. 	Kleding, inclusief bedrijfskleding en sportkleding	www.fairwear.nl
Made By	 Het label op het product:	Kleding	www.made-by.nl

Verkoopkanaal

Verkoopkanaal	Herkenbaar door:	Producten	Meer informatie
Wereldwinkel	Het logo op de gevel 	Divers (eten, drinken en handnijverheid)	www.wereldwinkels.nl
Fair Trade Shop	Het logo op de gevel 	Divers (eten, drinken en handnijverheid)	

Merk

Merk	Herkenbaar door:	Producten	Meer informatie
Fair Trade Original	Het logo op het product. De producten zijn te koop in o.a. supermarkten en Wereldwinkels. 	Diverse producten	www.fairtrade.nl

Over fairtrade

Waarom fairtrade?

Iedere week kun je tijdens het winkelen kiezen voor fairtrade producten. Van deze producten weet je zeker dat ze onder eerlijke voorwaarden zijn verhandeld. Met jouw fairtrade boodschappen zorg je voor betere sociale en milieumomstandigheden voor boeren en producenten in ontwikkelingslanden. Het is dus heel gemakkelijk om te werken aan duurzame armoedebestrijding.

Wat verstaat Fairtrade Gemeente onder fairtrade?

Fairtrade zorgt ervoor dat producten onder eerlijke voorwaarden worden verhandeld met respect voor mens en milieu. Bij fairtrade worden bijvoorbeeld het recht op vakbonden en het verbod op gedwongen- of kinderarbeid nageleefd. De boeren en producenten ontvangen een eerlijke beloning voor hun werk. Ook zorgt fairtrade voor langdurige handelsrelaties, zodat de boeren en producenten kunnen investeren in zichzelf, hun familie, en in de gemeenschap waarin zij leven. Daarbij schenken ze bij de keuze voor grondstoffen of productiewijze ook extra aandacht aan het milieu.

Welke producten kunnen fairtrade zijn?

In Nederland zijn verschillende producten fairtrade. Je kunt denken aan koffie, thee, wijn, broodbeleg, chocolade, noten, ijs, rijst, vruchtensappen, olie, noedels etc. Naast eten en drinken zijn er nog veel meer producten. Zoals eerlijk katoen, speelgoed, vazen, beelden en tassen. Genoeg te kiezen dus!